

Подих свободи

Віра і Земля роблять нас не лише вільними, але й сильними

Вікторія Ломака

Кожна людина хоч раз у житті замислювалася над питанням свободи. Мабуть, багатьом на думку в першу чергу спадає: гроші. Але вони ще нікого не змогли зробити щасливими. І почасти не гроші слугують нам, а ми є їхніми рабами. Хтось інший може сказати, що це влада. Але вона спотворює людину, нищить її душу й розум. А що ж для мене особисто означає це абстрактне поняття «свобода»?

Асоціативно, на підсвідомому рівні, в моєму мозковому комп'ютері висвітилося: віра і земля. Віра, бо всі наші найбільші сподівання пов'язані з Богом. Лише на його заступництво ми маємо надію. «Земля», бо які б світові дефолти чи кризи не загрожували українцям, вона все одно нас урятує. Ми є нацією землеробів, що пережила Голодомор і II Світову війну. Ми ще не втратили зв'язок з праматір'ю Геєю (землею). Хто любить її і піклується про неї, отримує її любов та неоціненні дари. Вона дарує нам свободу від кризи, від безжальних банків та кабальної державної системи.

Попри всі цивілізаційні здобутки українців, їхні європейські прагнення, в душі більшість із нас хоч на одну десяту – Герасим Калитка («Сто тисяч» Карпенка-Карого). Пам'ятаєте: «Земелька, свята земелька!» Віра і Земля роблять нас не лише вільними, але й сильними. Ще давні греки зазначали, що часи змінюються, але не покращуються. А я хочу додати, що змінюються і часи, і правителі, і держави, і яких тільки народностей не перебувало на нашій землі. І міфічні гуни, і жорстокі сармати, і ті ж самі греки. А незмінним залишається автохтонний український селянин, який лише спостерігає за тією біготнею, що відбувається довкола нього, і все одно кожної весни починає обробляти СВОЮ землю. І з упевненістю, яка підтверджена багаторічним досвідом, повторює, як мантру: «І цих переживемо».

Саме за свою Віру і Землю боролися українці у всі часи. Ми, мабуть, єдина нація у світі, яка ніколи нікого не намагалася завоювати. І незважаючи на те, що нас самих завойовували і не раз, ми все одно змогли залишити за собою ці два святі для кожного з нас поняття.

Але для мене Свобода – це не лише абстрактне явище. З нею у мене пов'язане дуже конкретне місце. Я живу на Сумщині. І хоча місто не є для мене рідним, я закохалася в нього на все життя. Це одне з найдавніших міст

України. Колись воно було могутнім форпостом між Україною та Росією. Бунтарське за своїм духом, воно не було скорене ні під час татаро-монгольської навали, ні імперської Росії, ні фашистськими загарбниками.

Це місто Путивль. У ньому є дуже багато пам'яток як давньоруської культури, так і 20-го століття. Але якщо ви дійсно хочете відчутти Свободу, обов'язково завітайте до колишнього Святодухівського, нині Свято-Преображенського жіночого монастиря. Але будьте уважні, перший погляд може бути оманливим. Ви побачите невеличку браму, біля якої стоїть хрест. Обабіч дороги, яка веде до головного храму, стоять келії черниць. Далі ви підіймаєтесь по східцях і входите в сам храм. Обов'язково помоліться перед Мовчанською чудотворною іконою Божої Матері, яка є найбільшою Святиною жіночого монастиря. Ще колись давно, коли на території монастиря жили монахи, які прийшли сюди з Києво-Печерської Лаври, тут було знайдено образ Божої Матері. Під церковний дзвін духовенство і безліч народу попрямували до вказаного місця і побачили ікону з небесним світлом довкола. Під молебний спів люди отримали численні зцілення. Згодом на цьому місці спорудили каплицю, а потім і церкву.

Не кваптесь залишити територію монастиря – зайдіть на подвір'я храму і підійдіть до самої огорожі і ви відчуєте справжню СВОБОДУ. Вашому погляду відкриється чарівний краєвид. Оскільки храм стоїть на горі, у вас виникне відчуття польоту, ширяння в повітрі, коли вітер б'є вам в обличчя, у вас перехоплює подих. Тут навіть можна на мить відчутти себе Лжедмитрієм – це він зробив монастир своєю резиденцією. Дивився у бік Москви і сила непокори, бунту наповнювала його.

Внизу під вами стрічкою звивається Сейм. Він тече серед лісу, куди ще тисячі, сотні й десятки років тому наші предки заманювали ворогів, щоб знищити там. Ось де варто побувати й відчутти, як сама природа дарує вам відчуття свободи.

А прислухавшись, можна почути в далечині якийсь шум – то бій козацьких барабанів, який, здається, увібрало в себе саме повітря. Вони кличуть чи то на бій з Москвою, чи то з Польщею, чи з татарами, чи, може, з половцями – багато тут перебувало наших ворогів.

Та місце це пов'язане не лише зі свободою, але й з ув'язненням. Коли царівна Софія, перша жінка Московії, що спробувала стати нарівні з чоловіками, була скинута з трону своїм братом Петром, то першим місцем її ув'язнення був саме цей монастир. А щоб не забувала вона свого "брата", то наказав він біля вікна її келії поставити годинник з боєм, що відлічував кожен хвилину часу.

Але помилився Петро. Довелося йому перевести опальну сестру в інший монастир, оскільки місцеві козаки збиралися звільнити Софію, і щоб зменшити її страждання, зламали клятий годинник.

На початку 20-х років ХХ століття, в часи боротьби з церквою, монастир був розорений і пограбований. А після умисного підпалу – скасований. Змінювалися люди і назви, але намолені стіни довгі роки самотньо жили своїм життям. Про це говорили хрести на соборному храмі – їх так і не наважилися зняти.

Свята обитель почала відроджуватися з 1997 року. З Божою допомогою небайдужі люди, парафіяни, черниці реставрують цю унікальну пам'ятку архітектури 17 ст. Древній монастир живе.